

Skupina poslank in poslancev Državnega zbora
Danijel Krivec, prvopodpisani poslanec
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

Ljubljana, 9. oktober 2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE
Beethovnova ulica 10
SI - 1001 Ljubljana

ZADEVA: Zahteva za oceno ustavnosti 9. odstavka 56. člena Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D), 3. odstavka 79. člena in 77. c člena v zvezi z 17. b členom Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) ter 4. točke 3. odstavka 60. člena ter 4. odstavka 64. člena v zvezi z 11. točko 1. odstavka istega člena Zakona o Triglavskem narodnem parku

Zahtevo vlagamo za oceno ustavnosti na podlagi 1. odstavka 23a. člena Zakona o ustavnem sodišču Vlagatelji zahteve predlagamo tudi absolutno prednostno obravnavo zadeve, kot izhaja iz obrazložitve.

I. Uvodno

Z zahtevo za oceno ustavnosti se zahteva, da Ustavno sodišče RS presodi ali so 3 prekrškovne določbe v skladu z Ustavo RS, saj so po mnenju vlagateljev neustavne, ker so previsoke ali pa sploh ne bi smele biti določene.

Prva prekrškovna določba je določena v Zakonu o vinu (v nadaljevanju: ZVin) in sicer v 9. odstavku 56. člena, kjer je določena globa od 650 evrov do 6.500 evrov za prekršek iz prvega odstavka istega člena za kaznovanje manjših pridelovalcev, ki predelujejo grozdje, mošt, vino ali druge proizvode kot fizična oseba. Ta globa se nanaša tudi na

kršitev 7. točke 1. odstavka 56. člena, ki določa obveznost priglasitve podatkov v register po 15. členu istega zakona. V 15. členu Zvin pa je v 5. odstavku določeno, da minister podrobnejše predpiše vsebino vloge, dokumentacijo in roke ter način sporočanja podatkov register. To je določeno s pravilnikom o registru pridelovalcev grozdja in vina (Uradni list RS, št. 16/07, 62/09 in 4/16) (v nadaljevanju: Pravilnik), ki v 13. členu določa obveznost vsakoletne prijave pridelka za pridelovalcev, ki obdelujejo najmanj 0,1ha vinograda. Po 55. členu Zvin se za manjšega pridelovalca (in na katerega se prekrškovna določba o globi nanaša) šteje tisti, ki obdeluje največ 1ha vinograda ali pridelaja največ 10.000 kg grozdja ali največ 8.000 litrov vina. Posledično pomeni, da se z globo 650 evrov do 6.500 evrov lahko kaznuje vsaka fizična oseba, manjši pridelovalec, ki obdeluje od 0,1ha vinograda do 1 ha vinograda ali izpolnjuje druge alternativno našteje pogoje (največ 10.000 kg grozdja ali 8.000 litrov vina), tudi če pridelka grozdja, mošta, vina ali drugih proizvodov ne trži (ni kumulativni pogoj po 13. členu prej omenjenega pravilnika), v kolikor fizična oseba kot pridelovalec ne prijavi do 20. novembra celotni pridelek in produktov pridelave iz tega pridelka, četudi je namenjen samo za lastno uporabo (5. odstavek 13. člena omenjenega pravilnika). Obveznost pridelovalca kot fizične osebe je tako določena v 7. točki 1. odstavka 56. člena ter na podlagi v 15. členu Zvin s 13. členom omenjenega pravilnika. Globa za kršitev te obveznosti s strani manjšega pridelovalca kot fizične osebe je torej določena v 9. odstavku 56. člena Zvin in je predmet ustavne presoje po tej zahtevi.

Druga prekrškovna določba je določena v 3. odstavku 79. člena v zvezi s 22. točko 1. odstavka 79. člena Zakona o gozdovih (v nadaljevanju: ZG), če posameznik izvaja pašo v gozdu, kadar to ni dovoljeno z gozdnogojitvenim načrtom kot to prepoveduje 32. člen ZG in sicer kot globa od 400 evrov do 800 evrov za posameznika.

Tretja prekrškovna določba je določena v Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17) in sicer v 4. odstavku 64. člena določa globo od 500 do 3.000 evrov za prekršek, ki je določen v 2. odstavku 64. člena, če posameznik vozi, ustavlja, parkira motorno vozilo v naravnem okolju (glede na predmet urejanja zakona je to Triglavski narodni park, ki obsega 4% površine Slovenije), razen če gre za vožnjo, ki je dovoljena po 43. točki prvega odstavka 13. člena. Posameznik, ki torej parkira v naravnem okolju Triglavskega parka ali se vozi oziroma samo ustavlja z motornim vozilom je lahko oglobljen z globo od 500 do 3.000 evrov. Poleg tega zakon določa v 4. točki 3. odstavka 60. člena, da lahko pristojni inšpektor odredi zaseg predmetov, s katerimi je bil povzročen prekršek.

Četrta prekrškovna določba je določena v 77. členu Zakona o gozdovih v zvezi s 17.b členom Zakona o gozdovih glede nespoštovanja določil o knjigovodski listini, ki mora spremljati gozdne lesne asortimente, ki so naloženi na katerokoli prevozno sredstvo. Globa za nespoštovanje teh določil o knjigovodski listini je v 77. členu določena na 2.500 evrov do 50.000 evrov za pravne osebe, posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost ali samostojne podjetnike posameznike. Prav tako je globa določena za

posameznike - fizične osebe od 300 evrov do 5.000 evrov, če prevaža gozdno lesne sortimente brez knjigovodske listine ali knjigovodske listine ne vroči na vpogled.

II. Navedba neskladja z Ustavo RS ter navedba razlogov neskladnosti.

A. Neskladje 9. odstavka 56. člena ZVin v zvezi s 7. točko 1. odstavka 56. člena ter v zvezi s 55. členom in 15. členom Zvin z 2., 33., 35. v zvezi s 14. členom in 67. ter 153. členom Ustave RS.

1. V zvezi z globo, ki je določena v 9. odstavku 56. člena Zvin v zvezi z 7. točko 1. odstavka 56. člena ZVin je poslanec Državnega zbora RS Jože Tanko naslovil na Vlado RS pisno poslansko vprašanje (v prilogi), kjer je med drugim zastavil tudi vprašanje ali se Vladi RS zdijo kazni za male vinogradnik sorazmerne oziroma upravičene. V vprašanju je izpostavil, da mora vsak pridelovalec, ki obdeluje najmanj 0,1 ha vinograda, vsako leto prijaviti celoten pridelek grozdja in proizvodov iz grozdja, vključno s pridelkom za lastno uporabo. Predpisana kazen za kršitev te obveznosti je od 650 do 6.500 evrov (če gre za malega pridelovalca) ter do 15.700 evrov, če gre za velike pridelovalca, ne glede na to ali gre za proizvod v okviru dejavnosti ali za lastno uporabo. Za primerjavo je navedel, da se na površini 0,1 ha v povprečju zasadi 300 trsov, iz katerih se pridelava približno 500-600 litrov vina, katerega tržna cena dosega do 2 evra na liter. Glede na to, da prijava pridelka po teh določbah zakona nima nobene posebne vloge, ker gre za izpolnjevanje uradniških evidenc, je kazen nesorazmerno visoka, še posebej, če se upošteva, da je potrebno vračunati tudi stroške pridelave in vzdrževanja vinogradov. Vlada RS je v odgovoru (v prilogi) navedla, da se sicer kazni za nepriglasitve podatkov izrečejo zelo redko ter tudi opisala metodologijo, ki je vodila k povečanju kazni za tovrstne prekrške. Z namenom upoštevanja sorazmernosti naj bi delovna skupina za zakon kot osnovo vzela spodnjo višino kazni za hujše prekrške in jo povečala za 3-krat, nato so bile oblikovane vse ostale kazni, zgornje meje kazni pa določene kot 10-kratnik spodnjih, nato pa z amandmajem v zakonodajnem postopku zmanjšane na polovico tako, da so se v končni fazi spodnje meje kazni povišale le za 1,5 kratno vrednost. Iz odgovora Vlade RS sledi, da je s predlogom povišanja kazni Vlada RS zgolj pavšalno želela povišati kazni in sploh ni upoštevala dejanskih okoliščin in stvarnih razlogov za vsako določeno kršitev posebej ter tako ni tehtala po načelu sorazmernosti koliko posamezna kršitev sploh predstavlja poseg v druge varovane dobrine oziroma pravice oziroma ali so posamezne kazni sorazmerne s težo posega v druge varovane dobrine. V konkretnem primeru je edina varovana dobrina lahko le vodenje točne evidence za spremljanje stanja vinarstva, da lahko pristojno ministrstvo ugotovi vsako leto skupno pridelavo grozdja za izvajanje ukrepov kmetijske politike (ne pa npr. za podatke pri izdelavi in oblikovanje ukrepov kmetijske politike), kot je določeno v 4. odstavku 15. člena ZVin. Torej je edini z zakonom določen namen registra vinogradniških pridelkov, ki ga določa zakon ta, da se vodi neka uradniška statistika o proizvedenih vinogradniških izdelkih, čeprav se te izdelki ne dajejo na trg in se porabljajo samo za lastno uporabo.

Poleg tega pa v kolikor bi država potrebovala za svojo uporabo te evidence, bi jih lahko pridobila tudi na drug način, ne pa z zagroženimi visokimi in glede na naravo kršitve nesorazmernimi kaznimi, če mali vinogradniki ne spoštujejo zakonske prisile, da te podatke zbirajo in sporočajo državi.

2. Ustava RS v 33. členu določa pravico do zasebne lastnine. Upravičenci so tako pravne kot fizične osebe. V skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. Up-156/98 se z jamstvom zasebne lastnine ne varuje le lastninske pravice, kot je opredeljena v civilnem pravu. Zagotavlja se tudi varstvo pred posegi v druge obstoječe pravne položaje, ki imajo za posameznika na podoben način kot civilnopravna lastninska pravica premoženjsko vrednost in mu kot taki omogočajo svobodo ravnanja na premoženjskem področju. Sem pa spada tudi lastništvo denarnih sredstev. Posegi v lastninsko pravico v širšem smislu so seveda možni za zagotavljanje pravic drugih ali z izrecno ustavno podlago. Denarne kazni določene za prekrške imajo preventivni in kaznovalni namen, da se ne posega v pravice drugih, javno korist ali v javno dobro. Vendar pa je vsak tak poseg potrebno preizkusiti z vidika sorazmernosti kot ga določa 2. člen Ustave RS in sicer z uporabo stroge ustavne presoje. Poseg je tako dopusten (torej denarne kazni sorazmerne), če: 1. so primerne za dosego zaželenega cilja, (2) nujen, da cilja ni mogoče doseči z nobenim blažjim posegom, (3) če je poseg sorazmeren z doseženim ciljem. Kazen določena v 9. odstavku 56. člena ZVin za opustitev priglasitve podatkov v register po 15. členu ZVin v zvezi s Pravilnikom ni sorazmerna z vidika posega v lastninsko pravico.

Višina kazni za nepriglasitev podatkov v register pomeni nesorazmeren poseg v lastninska upravičenja fizične osebe, ki se ukvarja z vinogradniško dejavnostjo. V primeru povprečnega manjšega pridelovalca, ki obdeluje 0,5 ha vinograda in ima lahko na tej površini največ 1500 trt ter pridelja največ 3000 litrov vina (kot proizvod, ki ima iz pridelka največjo dodano vrednost), ki ga lahko proda za največ 6000 evrov (če ga sploh prodaja in ne rabi zgolj zase in razdeli prijateljem ali širšim družinskim članom), v primeru, da proda samo grozdje (kot proizvod, ki ima iz pridelka najmanjšo dodano vrednost) pa to znaša največ okoli 6000 kg, kar v najboljšem primeru pomeni vrednost grozdja za okoli 3000 evrov. Pri tem gre samo za prihodek od katerega je potrebno odšteti delo, stroške vzdrževanja vinograda in ostale stroške pridelave. Iz navedenega izhaja, da je najvišja določena kazen za prekršek nepriglasitve podatkov bistveno višja kot je celotni dobiček ali pridobljena vrednost (če pridelovalec uporablja samo zase) pridelka povprečnega manjšega pridelovalca. Najmanjša kazen 650 evrov pa predstavlja okvirno višino morebitnega čistega dobička, če takšen pridelovalec pridelek ali proizvode iz vina proda in upošteva celotno vloženo delo ter stroške vzdrževanja vinograda. Pri tem je potrebno upoštevati, da je nepriglasitev podatkov v register zgolj eden izmed 31. možnih ti. hujših prekrškov oziroma obveznosti manjšega pridelovalca, ki jih mora spoštovati po 1. odstavku 56. člena ZVin in za vse te prekrške, ne glede na njihovo težo je predpisan isti razpon kazni za manjšega pridelovalca kot fizično osebo, ne glede na to ali proizvode uporablja zase ali jih morda trži. Že preprost izračun pokaže, da gre za nesorazmerno določeno kazni, ki je določena enako za 31. vrst prekrškov in ne

upošteva stvarnega razlikovanja glede na težo prekrškov in posega v kakšno javno dobro, javni interes ali v interes druge osebe.

Predmetna kazen ne izpolnjuje niti enega pogoja po testu sorazmernosti po 2. členu Ustave RS, ki se mora opraviti v primeru, da gre za poseg v kakšno drugo ustavno pravico ali svoboščino kot gre v tem primeru za poseg v pravnopremoženjski položaj po 33. členu Ustave RS. Predpisana kazen za nepriglasitev v register ni primerna za doseg takšnega cilja, saj bi bila primerna tudi bistveno manjša kazen za doseg tega cilja. Gre namreč zgolj za birokratsko izpolnitev obrazca s podatki. Priglasitev podatkov je torej sama po sebi manjša formalnost, katere opustitev posledica pa je denarna kazen, ki je višja od neto koristi, ki jo ima pridelovalec s svojim vinogradom. Takšna kazen pride v poštev takrat, ko pridelovalec zamudi rok za priglasitev ali pozabi sporočiti podatke. Primernejša bi bila bistveno nižja kazen za takšno opustitev, saj bi se vsak pridelovalec takšni kazni želel izogniti, tudi če bi bila določena v višini največ 100 evrov. Še posebej razpon kazni tudi ni primeren ob dejstvu, da zakon ne predpisuje meril in kriterijev za odmero kazni, ki lahko hitro presega korist, ki jo ima fizična oseba s celotnim proizvodom in je vsakokratna določitev kazni v okviru razpona odvisna od diskrecijske presoje inšpekcijskega organa, kar še dodatno lahko pomeni kršitev načela enakega varstva pravic po 22. členu Ustave RS. Predpisan razpon kazni tudi ni primeren z vidika varstva pravic drugih ali javnega interesa. V pravice drugih takšna opustitev priglasitve ne posega. Edini javni interes, ki ga takšna določitev priglasitve zasleduje pa je statistično vodenje evidence pridelka fizičnih oseb za kar bi zadostovala bistveno nižja kazen, ki ne bi predstavljala takšne premoženjske obremenitve, ki lahko presega korist, ki jo ima pridelovalec s obdelovanjem vinograda ali njenega pretežnega dela. Poseg tudi ne prestopa meja nujnosti, saj je mogoče cilj (statistična obdelava vinogradniški pridelkov fizičnih oseb) mogoče doseči z blažjim posegom ali celo brez njega. Edini cilj, ki ga zakonodajalec zasleduje z uvedbo obvezne priglasitve je določen v 4. odstavku 15. člena ZVin in sicer določitev skupne pridelave grozdja in vina v Republiki Sloveniji. Ta cilj za potrebe državne statistike, bi lahko dosegel tudi na druge načine, vsaj kar se tiče pridelovalcev, ki so fizične osebe (npr. z vprašalniki, vpogledom v evidence vinogradniških površin, itd...), ne pa nujno z določitvijo obvezne priglasitve podatkov o pridelku. Če pa že, pa tako visoke kazni za takšno opustitev niso nujne. Že bistveno nižje kazni bi imele odvrtačilni ukrep od tega, da bi pridelovalec poročal kot to zahteva 15. člena ZVin in Pravilnik. Z vidika stvarnega upravičenja je povsem neutemeljeno zatrjevati, da mora biti kazen za nepriglasitev visoka vsaj 650 evrov, da bi takšna kazen dosegla namen spoštovanja določbe o priglasitvi podatkov po 15. členu ZVin. Glede na to, da se izpolni samo en formular, z že znanimi podatki, bi tudi nižja kazen, npr. 100 eur pridelovalce odvrnila od te kršitve. Namesto visokih kazni bi morala država nameniti več pozornosti informiranju in izobraževanju vinogradnikov o njihovih obveznostih in dolžnostih in bi tako prijavo izvedli tudi ob bistveno nižjih kaznih. Prav tako višina kazni in poseg ni sorazmeren v ožjem smislu, torej s ciljem, ki se ga želi doseči, oziroma je poseg v prizadeto pravico v primerjavi z varovano koristijo, ki se jo želi zaščititi, nesorazmerno velik. Kot je že bilo navedeno, višina kazni, niti najmanjše, ni sorazmerna s težo kršitve, gledano z vidika splošne koristi, ki se zasleduje (statistični podatki o skupnem pridelku vinogradnikov) in ni sorazmerna s celotno koristjo, ki jo ima

vinogradnik kot fizična oseba z obdelavo vinograda, saj predstavlja skoraj celotni prihodek, gotovo pa celotni dobiček, ki ga ima povprečen vinogradnik z obdelavo 0,5ha vinograda. Pri tem gre za zgolj eno opustitev izmed 31 možnih po 1. odstavku 56. člena ZVin. Tako tudi predpisan razpon kazni ni sorazmeren glede na težo kršitve iz razloga, ker je enak razpon predpisan za vseh 31. kršitev po 1. odstavku 56. člena ZVin pri čemer imajo vse ostale kršitve bistveno večjo težjo in pomenijo bistveno večji poseg v javno korist ter interese drugih oseb (potrošnikov, pridelovalcev in vinarjev). Tako je npr. isti razpon kazni za manjše pridelovalce kot fizične osebe določen za napačno uporabo geografske označbe, za prepovedano uporabo vinske trte, opustitev vpisa v register pridelovalcev, če prideluje vino ali mošt iz nezrelega grozdja, če uporablja nedovoljene enološke postopke, če meša grozdje, mošt in vino v nasprotju s predpisi, itd... Praktično vse navedene kršitve so po teži bistveno hujše kot opustitev priglasitve podatkov v register in pomenijo poseg v tudi v interese drugih oseb (npr. z vidika varne hrane) in v javni interes (npr. primerna geografska označba), vendar je za njih določen isti razpon kazni. Opustitev priglasitve podatkov v register glede na posledice za pravice in interese drugih oseb ter glede na zaščito javnega interesa ne more biti niti primerljiv z ostalimi kršitvami v tem odstavku, za katere se določa enak razpon kazni. V slednjih primerih je teža posledic kršitev bistveno večja in se odraža tudi v nevarnosti za zdravje ljudi ter v povzročanju škode za druge vinogradnike (npr. napačne geografske označbe), v primeru opustitve priglasitve podatkov pa ni nikakršnih škodljivih posledic za ostale osebe, edino za državno vodenje evidence celotnega vinogradniškega pridelka, torej za razbremenitev državnih služb, da bi takšne podatke pridobivale na drug način in na svoje stroške. Da predlog razpona kazni v začetku zakonodajnega postopka ZVin ni bil sorazmerno določen glede na stvarne razloge za posamezno kršitev izhaja že iz odgovora na poslansko vprašanje, kjer je Vlada RS pojasnila, da je bil glavni cilj zgolj zvišanje vseh kazni za določen koeficient, pri čemer niso razlikovali med posledicami, naravo in težo vsake kršitve posebej. Posebej pri opustitvi priglasitve podatkov tako ni bilo nikakršnega razumnega in stvarnega razloga za povišanje kazni, kar po praksi Ustavnega sodišča RS (U-I-183/96, točka 11) pomeni tudi kršitev drugega odstavka 14. člena Ustave RS (v konkretnem primeru pridelovalci za bistveno hujše posledice kršitve plačajo enako kazen kot pridelovalci za lažje posledice kršitve ali za kršitve, kjer sploh ni posledic) , in ne pomeni samo nesorazmerni poseg v 33. člen Ustave RS manjših vinogradnikov kot fizičnih oseb.

3. Ustava RS v 35. členu določa varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic. Ustavno sodišče RS je že odločilo v odločbi U-I-234/97 in U-I-137/93, da 35. člen Ustave RS, s tem ko jamči nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti ter njegove zasebnosti in osebnostnih pravic, zagotavlja tudi t.i. splošno svobodo ravnanja ljudi. Ta "splošna svoboda ravnanja" ima npr. v nemški ustavi celo položaj ene od najpomembnejših ustavnih pravic - v 2. členu ustave. V tej pomembni ustavni pravici je pravzaprav zajeto tudi načelo, da je v pravni državi človeku dovoljeno vse, kar ni prepovedano - in ne obratno. Poseg v ravnanje posameznika je ustavno dopusten le, če je v skladu z načelom sorazmernosti potreben za varstvo pravic drugih. Pri določitvi obveznosti priglasitve podatkov po 56. členu ZVin se ne zasleduje nikakršnega cilja, ki bi

bil potreben za varstvo pravic drugih oziroma takšen cilj ni določen v zakonu ter tako že opredelitev opustitve takšnega ravnanja, sploh ne more biti opredeljena kot prekršek.

Vsakršna omejitev splošne svobode ravnanja (v tem primeru, da pridelovalec mora priglasiti podatke) je nujno podvržena tudi določilom 14. člena Ustave RS in sicer s prepovedjo diskriminacije zaradi katerekoli osebne okoliščine ali kateregakoli prepričanja ter načelu enake obravnave pred zakonom. Obveznost priglasitve, predvsem pa opredelitev takšne opustitve kot prekršek in nesorazmerno visoka kazen v zvezi s tem za manjše vinogradnike kot fizične osebe, jih postavlja v neenakopraven položaj v primerjavi z ostalimi pridelovalci. Ostali pridelovalci kot fizične osebe, ki gojijo druge rastline, vrtnine, sadeže, itd. za prodajo ali pa za domačo rabo, bodisi niso dolžni priglašati podatkov o proizvodih na svojem vrtu ali v nasadu, bodisi opustitev priglasitve ni opredeljena kot prekršek oziroma za takšno opustitev ni določena tako visoka nesorazmerna kazen. Navedeno pomeni, da je fizična oseba, ki si izbere svojo nepremičnino za vinogradništvo v okviru svoje svobode ravnanja zaradi te odločitve v bistveno slabšem položaju kot če bi se izbrala kakšno drugo pridelavo ali gojitev rastlin, ne glede na to ali porabi produkte za svojo lastno uporabo ali pa jih posreduje naprej. Dolžna je namreč priglašati podatke za namene državne statistike, če te obveznosti ne izpolni pa je podvržena nesorazmerno visoki kazni. Navedeno pomeni nesorazmeren poseg v splošno svobodo ravnanja in neenako obravnavo zgolj na podlagi osebne odločitve, da bo na svoji obdelovalni nepremičnini vzgajala neko drugo vrsto rastline.

4. Ustava RS v 67. členu predpisuje, da zakon določa način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcije. To pomeni, da lahko samo zakon določi na kakšen način bo lastninska pravica omejena. Vsakršna obveznost lastnika pomeni tudi omejitev načina uživanja lastnine. Omejitev je tudi dolžnost priglasitve v register po 15. členu ZVin, ki jo mora lastnik spoštovati, če želi uživati svojo lastnino kot vinogradnik. V 15. členu ZVin so določeni samo podatki, ki se vodijo v registru ter obveznost, da mora zavezanec za vpis v register skupaj s predpisano dokumentacijo vložiti na upravno enoto pred začetkom opravljanja dejavnosti. Nikjer v zakonu ni predpisana obveznost lastnika te nepremičnine ali osebe, ki izvršuje lastninsko pravico v vinogradu, da mora poročati o spremembah teh podatkov v roku 30 dneh ali pa o tem, da mora do 20. novembra vsako leto celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Slednji dve obveznosti, ki pomenita omejitev načina uživanja lastninske pravice tako na nepremičnini kot na produktih sta določeni 12. in 13. členu Pravilnika, ki je podzakonski akt. Ne glede na to, da 15. člen ZVin odkazuje na sprejem pravilnika, je lahko v pravilniku določen le način sporočanja podatkov kot je predviden z zakonom v 2. odstavku 15. člena ZVin in se brez izrecne zakonske določbe obveznosti uživalca lastnine ne smejo širiti kot se širijo z obveznostjo vsakoletne priglasitve. Navedena obveznost in posledično celotna določitev te opustitve kot prekršek je torej v nasprotju s 67. členom Ustave RS, ker način uživanja (dolžnosti za vinogradnike nad 0,1ha) na vinogradu in na pridelku nista določena z zakonom, temveč s podzakonskim aktom, prav tako pa je to v nasprotju s 153. členom Ustave RS, saj podzakonski akt ni v skladu z zakonom in širi obveznosti in s tem tudi področje prekrška.

B. Neskladje 3. odstavka 79. člena Zakona o gozdovih v zvezi s 22. točko 1. odstavka 79. člena ZG z 2., 14. in 33. členom Ustave RS.

Tretji odstavek 79. člena v zvezi s 22. točko 1. odstavka 79. člena Zakona o gozdovih (v nadaljevanju: ZG) določa, da če posameznik izvaja pašo v gozdu, kadar to ni dovoljeno z gozdnogojitvenim načrtom kot to prepoveduje 32. člen ZG se kaznuje z globo od 400 evrov do 800 evrov.

1. Kot navedeno v točki A2. Ustava RS v 33. členu določa pravico do zasebne lastnine. S to določbo se zagotavlja se tudi varstvo pred posegi v druge obstoječe pravne položaje, ki imajo za posameznika na podoben način kot civilnopravna lastninska pravica premoženjsko vrednost, posegi pa so možni za zagotavljanje pravic drugih ali z izrecno ustavno podlago. Poseg v premoženjski položaj je lahko dopusten, če preстане test sorazmernosti (primernost, nujnost in sorazmernost v ožjem pomenu). Določitev tako visoke kazni za posameznika, ki pase v gozdu ne dosega teh kriterijev, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni. S prepovedjo paše se gotovo varuje javni interes ali interes lastnikov gozdov, da se ne uničuje podrasti, vendar mora biti takšna kazen sorazmerno določena glede na težo kršitve in tudi stvarno upravičena. Da višina kazni ni sorazmerna s težo kršitve izhaja že iz samega dejstva, da je enak razpon kazni za posameznika določen za 34 prekrškov iz 1. odstavka 79. člena ZG, od katerih jih je večina po škodljivih posledicah bistveno hujša kot pa paša v gozdu. Tako je posameznik, ki pase v gozdu samo eno žival ali pa mu ta žival v gozd zaide, kaznovan enako kot oseba, ki ne zagotovi izvršitev odrejenih del z odločbo Zavoda za gozdove, ali zmanjšuje ravnost sestoja ali rodovitnost rastišča, stabilnost ali trajnost gozda, ali v gozdu opravlja dela, čeprav ne izpolnjuje predpisanih pogojev, ali gradi objekt oziroma posega v gozd brez soglasja Zavoda za gozdove, ali krči gozd brez dovoljenja Zavoda za gozdove, ali izvaja golosek v nasprotju s predpisi, ali ne izvaja predpisanih ukrepov za varstvo gozdov, itd...Vse te kršitve so bistveno hujše od paše živali in pomenijo bistveno večji poseg v javni interes in v interese lastnike gozdov. Prav tako kazen (spodnja meja kazni je 400 evrov in torej velja tudi za eno žival) ni določena sorazmerno z višino škode, ki jo ena žival lahko povzroči, saj je vrednost količine krme, ki jo pri paše poje ali druga škoda, ki jo pri tem povzroči, bistven manjša kot najnižja zagrožena kazen. Določitev kazni za pašo torej ni določena sorazmerno v primerjavi s ostalimi ravnanji posameznikov in bi morala biti dosti manjša, tako glede na škodo, ki jo povzroča kot tudi na korist, ki jo ima kršitelj od nespoštovanja katere izmed prepovedi po 1. odstavku 79. člena ZG.

2. Določitev paše v gozdovih kot prekršek tudi ne zadosti pogoju pravne države iz 2. člena Ustave RS, da mora biti zakonska norma jasna in določljiva, posebej pri določitvi prepovedi nekega ravnanja. Pojem »paša« ni definirana niti v Zakonu o gozdovih, niti v kateremkoli drugem zakonu. Tako ni jasno opredeljeno kašno ravnanje je prepovedano in sankcionirano. Posameznik (očitno vsaka fizična oseba) ne more vedeti za katero žival gre, (npr. ali gre lahko tudi za domačo žival, ki naključno poje nekaj bilk podrasti), predvsem pa ne more vedeti na kašen način in koliko časa se dejanja katerekoli živali razumejo pod pašo. V kolikor merila za prekršek niso jasno opredeljena je to tudi v nasprotju s 2. odstavkom 14. člena, saj izvajanje takšne prekrškovne določbe ne more

zagotavljati enake obravnave pred zakonom. Tako bo npr. posameznik, ki sprehaja po gozdu psa, ki poje nekaj listov podrastja, lahko enako kaznovan kot nekdo, ki namerno in vsakodnevno pase kravo v gozdu.

3. Višina globe od 400 evrov do 800 evrov ter tudi sama določitev prepovedi paše v gozdu ne zadosti testu sorazmernosti. Prepoved namreč ni primerna niti sorazmerna v ožjem pomenu za dosego cilja, saj je željeni cilj - prepoved paše živali v svojem bistvu prepoved nekega naravnega pojava. Številna divjad se dnevno hrani v gozdu in izvaja pašo in to v bistveno večji meri kot lahko to izvaja posameznik kot lastnik živine oziroma živali. Divjad je v skladu s 2. odstavkom 163. člena Zakona o varstvu okolja lastnina države, ki z njo upravlja v skladu s 3. odstavkom 1. člena Zakona o divjadi in lovstvu. Tako država hkrati zasleduje cilj prepovedi, ki velja za posameznike in njihove živali, ta isti cilj – prepoved paše v gozdu z veliko večjo škodo za okolje pa je državi dovoljen s pašo živali, ki so v njeni lasti in upravljanju. Takšna prepoved paše v gozdu ni primerna, saj preprečevanja škode, ki se s tem zasleduje ni mogoče zagotoviti, ker gre za naravni proces, ki ga v veliki meri tako ali tako izvajajo živali, ki so v državni lastni in upravljanju. Z vidika ožje sorazmernosti (še posebej upoštevajoč najnižjo možno kazen 400 evrov, ki pride v poštev za pašo ene živali) pa je povsem očitno, da najnižja zagrožena kazen ni sorazmerna s škodo posameznika, ki jo povzroči njegova žival na paši v gozdu, še posebej upoštevajoč, da živali v državni lastni dnevno povzročajo bistveno višjo škodo (če lahko naravni proces hranjenja označimo za škodo) ne glede na to ali se pasejo v državnih ali zasebnih gozdovih.

C. Neskladje 4. točke 3. odstavka 60. člena ter 4. odstavka 64. člena v zvezi z 11. točko 1. odstavka istega člena Zakona o Triglavskem narodnem parku s 2. in 33. členom Ustave RS.

Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17) v 4. odstavku 64. člena določa globo od 500 do 3.000 evrov za prekršek, ki je določen v 2. odstavku 64. člena, če posameznik vozi, ustavlja, parkira motorno vozilo v naravnem okolju (glede na predmet urejanja zakona je to Triglavski narodni park, ki obsega 4% površine Slovenije), razen če gre za vožnjo, ki je dovoljena po 43. točki prvega odstavka 13. člena. Posameznik, ki torej parkira v naravnem okolju Triglavskega parka ali se vozi oziroma samo ustavlja z motornim vozilom je lahko oglobljen z globo od 500 do 3.000 evrov. Poleg tega zakon določa v 4. točki 3. odstavka 60. člena, da lahko pristojni inšpektor odredi zaseg predmetov, s katerimi je bil povzročen prekršek. V konkretnem primeru to pomeni, da posameznika poleg nesorazmerno visoke globe od 500 do 3.000 evrov zaradi vožnje, ustavljanja ali parkiranja motornega vozila v naravnem okolju Triglavskega narodnega parka doleti tudi zaseg tega motornega vozila, saj je z njim izvedel prekršek. Vlagatelji zahteve se strinjamo, da mora biti v Triglavskem narodnem parku omejitev vožnje in parkiranja za motorna vozila, vendar mora biti višina globe za takšne prekrške določena sorazmerno z varovanjem javne dobrine in primerljiva z globami za podobne prekrške oziroma bistveno nižja od glob, ki se izrekajo za prekrške, ki v večji meri posegajo v varovane dobrine.

1. Predpisana globa za takšen prekršek v tej višini, ki sam po sebi v večini primerov niti ne povzroči škode (oziroma jo zanemarljivo malo) v Triglavskem narodnem parku, pomeni nesorazmeren poseg v lastninsko pravico posameznika (načelo pravne države v 2. členu Ustave RS) oziroma v njegov pravni položaj (št. Up-156/98). Predpisana je minimalna globa vsaj 500 evrov tudi če naravno okolje Triglavskega narodnega parka sploh ni poškodovano. V vsakem primeru pa je z vožnjo, še posebej pa z ustavljanjem in parkiranjem škoda za Triglavski narodni park minimalna, v večini primerov pa je niti ni mogoče oceniti, ker je tako nizka. Poleg tega posamezniki niti niso vedno informirani o tem, da se nahajajo na območju Triglavskega narodnega parka, ki sicer zavzema 4% celotne države, saj table z opozorili in obvestilom kje se nahajajo niso postavljene po vsem območju in se posameznik ne zaveda, da je na območju parka, kjer velja poseben režim vožnje, ustavljanja in parkiranja ter bistveno višje globe kot v naravnem okolju, ki ne sodi v Triglavski narodni park. Poleg izpustov motornih vozil je neposredna škoda lahko zgolj odtis kolesnice vozila na pesku ali travi. Verjetno je zakonodajalec poskusil s to globo preprečiti posredno škodo, ki je izgled neokrnjene narave Triglavskega narodnega parka z vozečimi ali s parkiranimi motornimi vozili, kar pa se da preprečiti tudi z bistveno nižjimi kaznimi. Razpon višine globe je za ta prekršek takšen, da lahko tudi presega vrednost motornega vozila. Predvsem pa višina globe ne zadosti testu sorazmernosti, saj je mogoče cilj doseči z manjšim posegom v lastninsko pravni položaj posameznika ter poseg ni sorazmeren za doseganje cilja – predvsem v primerjavi s težo drugih prekrškov iz 64. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku za katere je predpisana ista kazen.

Povsem primerljiva višina globe je določena v 4. odstavku 161. člena Zakona o varstvu okolja v zvezi s 5. točko 161. člena istega zakona in sicer v višini 40 do 100 evrov, če se posameznik vozi, ustavi ali parkira vozilo na motorni pogon v naravnem okolju (izven določenega petmetrskega pasu ob vozišču). Globe so sicer primerno in smiselno sredstvo za preventivo pri doseganju cilja preprečevanja vožnje in parkiranja v naravnem okolju, vendar je višina globe za Triglavski narodni park neprimerna in nesmiselna, saj spodnja meja globe kar 12,5 krat presega spodnjo mejo globe istovrstnega prekrška v drugem naravnem okolju, zgornja meja pa presega 7,5 krat. Za doseg istega stvarnega cilja v naravnem okolju so torej po mnenju zakonodajalca primerne in smiselne tudi nižje kazni. To velja še posebej zato, ker posamezniki niso vedno seznanjeni z dejstvom, da se z motornim vozilom nahajajo v Triglavskem narodnem parku. Edina razlika je, da gre za status Triglavskega narodnega parka, kar sicer pomeni, da gre za strožje varovan režim, vendar tega država ne dosega nujno samo s pretirano visokimi kaznimi, temveč bi lahko dosegla z večjim nadzorom spoštovanja predpisov o Triglavskem narodnem parku. Z vidika posameznika in posega v njegov stvarno-premoženjski položaj, bi bile primerne le bistveno nižje kazni (lahko še vedno višje kot za drugo naravno okolje), saj bi vseeno imele odvračilni učinek in namen kaznovanja kot jo imajo druge globe za istovrstne prekrške. Neposredna škoda vožnje, ustavljanja ali parkiranja motornega vozila je pri vsakem naravnem okolju namreč enaka, čeprav je minimalna, posredna škoda (motorna vozila, ki kazijo izgled parka) zaradi varovanega Triglavskega narodnega parka pa je lahko večja, vendar je namen denarne vloge odvrčanje od prekrškov in ne povračilo storjene škode (zato bi bil

odškodninski zahtevek). Ne glede na to pa je globa nesorazmerna saj najnižja spodnja meja predstavlja 70% mesečne minimalne plače v Republiki Sloveniji, zgornja meja pa okoli 2,5 kratnik povprečne plače v Republiki Sloveniji. Kazni so torej primerljive s tistimi zaradi vožnje motornega vozila pod vplivom alkohola, pri tem da s prekrškom prepovedi vožnje, ustavitve in parkiranja motornega vozila v Triglavskem narodnem parku ne ogroža sebe in drugih.

Globa, ki je določena v v 4. odstavku 64. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku ni sorazmerna s varovanim ciljem oziroma ni vzpostavljeno proporcionalno sorazmerje med isto višino globe, ki je namenjena varovanju istega cilja oziroma javne dobrine tj. varovanju naravnega okolja Triglavskega narodnega parka. Gre namreč za prekrške za katere je predpisan isti razpon globe in so navedeni v 1. odstavku 64. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku. Tako so enako visoke globe predpisane za prekrške kot so: odvzem iz narave prostoživečih vrst, odvzem naravnih mineralov ali fosilov iz narave, gradnjo objektov ali naprav, odlaganje odpadkov v naravno okolje, lov divjadi ali rib v prvem varstvenem območju, izvajanje melioracijskih del, postavljanje novih planinskih, turističnih poti ter stez, prirejanje javnega shoda, ne upošteva predpisanih ukrepov za ohranitev populacije določenih vrst divjadi, brez naravovarstvenega soglasja posega v prostor ali ureja del narodnega parka v nasprotju z določbami tega zakona. Vsi navedeni prekrški pomenijo bistveno večji poseg v varovano dobrino, tj. ohranitev in izgled Triglavskega narodnega parka, večina izmed njih pa ima celo trajne posledice na ohranitev naravnega okolja Triglavskega narodnega parka za razliko od posameznika, ki se z motornim vozilom vozi, ustavlja ali pa ga samo parkira v naravnem okolju. Iz navedenega sledi, da globa za vožnjo, ustavljanje ali parkiranje povsem nesorazmerna v ožjem smislu in neproporcionalna glede na vrednost cilja, ki ga ta razpon globe želi doseči.

2. Zakon o Triglavskem narodnem parku določa v 4. točki 3. odstavka 60. člena, da lahko pristojni inšpektor odredi zaseg predmetov, s katerimi je bil povzročen prekršek, kar pomeni, da lahko inšpektor odredi zaseg motornega vozila s katerim je bil povzročen prekršek po 4. odstavku 64. člena v zvezi z 11. točko 1. odstavka istega člena Zakona o Triglavskem narodnem parku v primeru, če posameznik vozi, ustavlja ali parkira v naravnem okolju Triglavskega narodnega parka. To velja tudi za primer, ko storilec prekrška ni lastnik vozila in lastnik vozila ni odgovoren za storitev prekrška. Takšno pooblastilo za kaznovanje posameznika s strani inšpektorja je očitno nesorazmeren poseg v lastninsko pravico po 33. členu Ustave RS. Ustavno jamstvo zasebne lastnine kot človekove pravice zagotavlja posamezniku svobodo na premoženjskem področju. Lastnina je elementarna človekova pravica, ki je tesno povezana z varstvom osebne svobode. Njena funkcija je, da zavaruje svobodno ravnanje posameznika na premoženjskem področju in tako omogoča vsakomur, da lahko svobodno in odgovorno oblikuje svoje življenje. Kot taka je sestavni del ustav demokratičnih držav. Pri določanju načina pridobivanja in uživanja lastnine ter pogojev za dedovanje je zakonodajalec dolžan uravnotežiti individualni in skupnostni element lastnine. Posegi v ustavne pravice so podvrženi strogi ustavni presoji po testu sorazmernosti. Po slednjem je poseg dopusten samo v primeru, da je nujen (neizogiben) za varstvo drugih človekovih pravic;

poseg tudi ne sme biti prekomeren, kar pomeni, da je dopusten le najblažji izmed možnih posegov, s katerim se lahko zagotovi ustavno dopustni in zaželeni cilj - varstvo enako pomembnih pravic drugih.

Zaseg vozila v konkretnem prekršku pomeni nesorazmeren poseg v lastninsko pravico, saj ni nujen za doseg cilja za katerega se izvaja – varovanje Triglavskega narodnega parka, saj s tem ne varuje nikakršne druge človekove pravice, predvsem pa ne vsebuje varnostnega vidika kot jo varuje zaseg vozila zaradi hujših prometnih prekrškov. Zakon o Triglavskem narodnem parku tudi ne vsebuje kriterijev, ki bi določali meje sorazmernosti oziroma v katerih primerih je takšen poseg v lastninsko pravico dopusten kot to določa Zakon o pravilih cestnega prometa za hujše prekrške za primere ponovljivosti prekrška, nespoštovanja prepovedi vožnje motornega vozila ali odvzema voznškega dovoljenja. Zaseg vozila v primeru predmetnega prekrška je torej neustaven zaradi nesorazmernega posega v lastninsko pravico in zaradi tega ker niso v zakonu določene okoliščine po katerih bi se prisojalo v katerih primerih je takšen odvzem vozila sorazmeren poseg v lastninsko pravico, kar je v nasprotju z 2. členom Ustave RS.

D. Neskladje 77. c člena v zvezi z 17. b členom Zakona o gozdovih s 2., 14., 33., in 74. členom Ustave RS.

Zakon o gozdovih v 17.b členu uvaja ti. knjigovodsko listino, ki mora spremljati gozdno lesne sortimente, ki so naloženi na katerokoli prevozno sredstvo. Izjema od tega je določena v 2., 3. in 4. odstavku 17. b člena in sicer za:

- gozdne lesne sortimente, pridobljene iz gozdov v lasti fizičnih oseb, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, če njihova skupna količina ne presega desetih kubičnih metrov, so namenjeni lastni uporabi in jih prevaža lastnik gozda ali gre za prevoz v obliki sosedске ali sorodstvene pomoči v skladu s predpisi, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črno;
- za posek dreves, če so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti gozdni lesni sortimenti, premera do največ deset centimetrov na debelejšem koncu (razen za lesne sekance in razcepljen les), če njihova skupna količina ne presega desetih kubičnih metrov in na vozilo niso hkrati naloženi tudi drugi gozdni lesni sortimenti;
- za gozdne lesne sortimente, ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti in so predmet prodaje ali darila med dvema fizičnima osebama.

Globa za nespoštovanje teh določil o knjigovodski listini je v 77. členu določena na 2.500 evrov do 50.000 evrov za pravne osebe, posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost ali samostojne podjetnike posameznike. Prav tako je globa določena za posameznike - fizične osebe od 300 evrov do 5.000 evrov, če prevaža gozdno lesne sortimente brez knjigovodske listine ali knjigovodske listine ne vroči na vpogled.

Zakon o gozdovih s 77.c členom določa globo od 2.500 do 50.000 evrov za pravne osebe, posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost ali samostojne podjetnike posameznike, ki storijo prekršek iz 1. odstavka 17.c člena - točka od 1 do 6 (prevoz brez

knjigovodske listine). Globe so po višini identične kakor za sečnjo na črno oziroma kot za sekanje gozdnega drevja brez odločbe ali v nasprotju z njo in so določene v 78. členu Zakona o gozdovih. Po mnenju zakonodajalca je torej prevoz brez knjigovodske listine oziroma z napačnimi ali nepopolnimi podatki po teži popolnoma enak prekršek kot pa sekanje gozdnega drevja brez ustrezne odločbe, kjer gre za dejanski poseg v naravo in za okoljsko škodo. Poleg tega najvišja kazen pomeni tudi več kot 40 kratnik najvišje možne vrednosti lesa, ki se lahko prepelje z enim prevoznim sredstvom. Na največje tovorno vozilo gre lahko ca. do 20m³ lesa, ki v povprečju stane 60 evrov na m³, kar pomeni skupno vrednost tovora največ ca. 1200 evrov. Za prevoz takšnega tovora brez knjigovodske listine ali s knjigovodsko listino z napačnimi podatki se lahko izreče kazen 50.000 evrov. Zakon o gozdovih pri določitvi teže tega prekrška niti ne razlikuje po količini lesa v prevozu, vrsti lesa ali vrednosti lesa, kar pomeni, da ne določa nikakršnih kriterijev za izrek globe glede na gospodarski dobiček ali okoljsko izgubo, kar bi bilo glede na specifiko prekrška (prevoz brez ali z nepopolnim dokumentom) in določili Uredbe EU št. 995/2010 (ki v 2. odstavku 19. člena določa obveznost, da morajo kazni kumulativno izpolnjevati naslednje pogoje: učinkovitost, sorazmernost in odvračilnost) bilo potrebno urediti v področnem Zakonu o gozdovih. Za razliko od sečnje v nasprotju z odločbo (ki dejansko povzroča okoljsko in gospodarsko škodo), pa je teža kršitve prevoza lesa brez knjigovodske listine ali s knjigovodsko listino z napačnimi podatki tudi zelo lahko ocenljiva oziroma celo izmerljiva, saj gre za točno določeno količino in vrsto lesa. Primerljiva analogija bi bila s prometnimi prekrškom, kjer bi zakonodajalec določil razpon kazni za prehitro vožnjo, pri tem pa ne bi opredelil razpona za kazni glede na višino prekoračitve hitrosti.

Ustava RS v 33. členu določa pravico do zasebne lastnine. Upravičenci so tako pravne kot fizične osebe. V skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. Up-156/98 se z jamstvom zasebne lastnine ne varuje le lastninske pravice, kot je opredeljena v civilnem pravu. Zagotavlja se tudi varstvo pred posegi v druge obstoječe pravne položaje, ki imajo za posameznika na podoben način kot civilnopravna lastninska pravica premoženjsko vrednost in mu kot taki omogočajo svobodo ravnanja na premoženjskem področju. Sem pa spada tudi lastništvo denarnih sredstev. Posegi v lastninsko pravico v širšem smislu so seveda možni za zagotavljanje pravic drugih ali z izrecno ustavno podlago. Denarne kazni določene za prekrške imajo preventivni in kaznovalni namen, da se ne posega v pravice drugih, javno korist ali v javno dobro. Vendar pa je vsak tak poseg potrebno preizkusiti z vidika sorazmernosti in sicer z uporabo stroge ustavne presoje. Poseg je tako dopusten (torej denarne kazni sorazmerne), če: 1. so primerne za doseg oželenega cilja, (2) nujen, da cilja ni mogoče doseči z nobenim blažjim posegom, (3) če je poseg sorazmeren z doseženim ciljem. Kazni določene v 1. in 2. odstavku novega 77.c člena niso sorazmerne z vidika posega v lastninsko pravico. Takšna višina kazni ni nujna in bi se cilj preventive lahko določil z nižjimi kaznimi, predvsem sorazmernimi po kriterijih, ki jih že določa Uredba, katere implementacija je namen zakona določen v uvodnih členih. Omejitev pa prav tako ni sorazmerna z doseženim ciljem, saj so predpisane kazni kot že opisano v prejšnji točki bistveno previsoke glede na cilj, da bi se les prevažal s knjigovodsko listino in bi se s tem zagotavljala sledljivost lesa. Sledljivost se z določbami ZG-D omeji izključno na prevoz lesa in ne na skladiščenje oziroma

prevzem lesa in njegovo nadaljnjo distribucijo. Uredba EU št. 995/2010 v 5. členu določa, da imajo trgovci obveznost zagotoviti sledljivost v celotni dobavni verigi, kar pa ne vključuje nujno fizičnega obstoja knjigovodske listine na prevoznem sredstvu, temveč se tovrstni dokumenti ali deklaracije o sledljivosti posredujejo tudi na drugačne načine, predvsem pa bi se morala s sorazmernimi preventivnimi kaznimi zagotoviti njihov obstoj ob samem skladiščenju in prodaji lesa. Željeni cilj je torej fizična prisotnost dokumenta med samim prevozom lesa in po mnenju zakonodajalca naj bi to pomenilo takšen garant za sledljivost lesa, da je potrebno določati visoke in nesorazmerne denarne kazni, ki so enake kot za prekršek sekanja gozda brez odločbe ali v nasprotju z njo (sečnja na črno) in to ne glede na vrednost prevažanega lesa in ne glede na okoliščine v katerih je prevoz storjen (npr. med prevažanjem lesa je samo nekaj sortimentov, ki ustrezajo sortimentom za prevoz s knjigovodsko listino, velika večina sortimentov pa ne bi bila takšnih). Predpisane denarne kazni tako niso niti primerne, niti nujne, niti sorazmerne za dosego željenega cilja, to je za sankcioniranje prevoza lesa brez knjigovodske listine. Nujne niso, ker bi se lahko sledljivost lesa zagotovila tudi z manjšimi kaznimi, ki bi upoštevale kriterije po teži kršitve, ki so določeni v predmetni Uredbi, hkrati pa samo sankcioniranje tovrstnega prekrška ni nujno, saj se lahko sledljivost lesa pri gospodarskih subjektih zagotovi tudi z evidencami ali dokumenti, ki niso fizično prisotni pri samem prevozu in so lahko hkrati unikatni za vsak prevoz posebej. Višina denarnih kazni tudi ni primerna, kaj šele sorazmerna z vidika gospodarske in okoljske škode, saj je enaka kot je predpisana za posek lesa brez odločbe ali v nasprotju z njo.

Ustava RS v 74. določa, da je gospodarska pobuda svobodna, hkrati pa, da se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Nedvomno je javna korist, da se zagotavlja sledljivost lesa, vendar ni v nasprotju z javno koristjo, da se sledljivost lesa zagotavlja na tak način, da to ne posega prekomerno v gospodarsko pobudo na področju izkoriščanja gozdov in prodaje lesnih sortimentov. Ustavnost poseg v gospodarsko pobudo z vidika javne koristi se oceni tudi z vidika testa sorazmernosti. Zakonodajalca veže splošno ustavno načelo sorazmernosti, ki dovoljuje, da se ustavno pravico do gospodarske pobude omeji le toliko, kolikor je zaradi varovanja javne koristi, sploh potrebno poseči v ustavno pravico do gospodarske pobude. Zato mora zakonodajalec pri uzakonitvi omejitve izbrati tak ukrep, ki bo zagotovil učinkovito varstvo javne koristi in hkrati kar najmanj posegel v ustavno pravico do gospodarske pobude. Javna korist, ki se zasleduje pri omejitvah dejavnosti sečnje je varovanje gozdov in sledljivost lesa posekanega v slovenskih gozdovih. To je povsem upravičen in legitimen cilj ter celo ustavno nujen. Vendar pa določitev višine kazni pri ukrepu sledljivosti lesa ne zasleduje načela sorazmernega posega v gospodarsko pobudo na področju izkoriščanja (sečnja za trg) ali vzdrževanja (čiščenje lesa, spravilo odmrlega lesa, itd...) gozdov. Višina kazni je določena v enakem obsegu kot za sekanje lesa brez odločbe ali v nasprotju z njo, čeprav predstavlja prevoz brez knjigovodske listine bistveno manjši poseg v javno korist, tj. zaščito slovenskih gozdov. Poleg tega pa je višina kazni nesorazmerna glede na gospodarsko ali okoljsko škodo, ki jo prevoz brez knjigovodske listine ali knjigovodske listine z napačnimi podatki lahko povzroči, še posebej v primerih, ko gospodarski subjekt prevaža les, ki je bil posekan v skladu z odločbo o poseku,

vendar je prevoz opravljen brez ustrezne knjigovodske listine. Najmanjša predpisana kazen je pri prevozu največjega tovora na tovornem vozilu (ca. 20 m³) vsaj 3 krat večja od vrednosti tovora, najvišja predpisana kazen pa je kar 30-40 krat večja od vrednosti tovora, ter nekaj 100 krat večja od vrednosti samega prevoza lesa. Ob upoštevanju takšnih denarnih kazni, kjer niso določeni kriteriji za odmero kazni, čeprav bi na specifikum prekrška morale biti, bi najvišja denarna kazen (tudi ob prevozu sicer zakonito posekanega lesa, a brez ustrezne knjigovodske listine) ogrozila samo izvajanje dejavnosti gospodarskega subjekta z vidika finančne likvidnosti, v nekaterih primerih pa celo stečaj ali likvidacijo gospodarskega subjekta. Denarne kazni v tej višini predstavljajo takšen poseg v ustavno pravico do gospodarske pobude, da je lahko celo preprečijo, pri tem pa se ne nujno vedno zasleduje javna korist, saj se največja kazen lahko izreče tudi za zakonito posekan les, ki se prevaža z neustrezno knjigovodsko listino.

Glede na to, da je nujnost ukrepa, ki poseže v eno izmed ustavnih pravic bistveni pogoj za uspešnost testa sorazmernosti, vlagatelji zahteve še posebej poudarjamo, da knjigovodska listina sama po sebi ni nikakršen dodaten garant za sledljivost lesa, saj je takšno sledljivost možno zagotoviti tudi v dobavnicah in v drugih potrdilih, ki že sedaj spremljajo vsakokratni zakoniti prevoz lesnih asortimentov v gospodarski dejavnosti.

Zakon o gozdovih v 3. odstavku 77.c člena določa, da se z globo od 300 do 5.000 evrov za prekršek kaznuje tudi posameznik, ki ima na prevoznem sredstvu naložene ali prevaža gozdno lesene sortimente brez knjigovodske listine. Ustava RS v 35. členu določa varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic. Ustavno sodišče RS je že odločilo v odločbi U-I-234/97 in U-I-137/93, da 35. člen Ustave RS, s tem ko jamči nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti ter njegove zasebnosti in osebnostnih pravic, zagotavlja tudi t.i. splošno svobodo ravnanja ljudi. Ta "splošna svoboda ravnanja" ima npr. v nemški ustavi celo položaj ene od najpomembnejših ustavnih pravic - v 2. členu ustave. V tej pomembni ustavni pravici je pravzaprav zajeto tudi načelo, da je v pravni državi človeku dovoljeno vse, kar ni prepovedano - in ne obratno. Poseg v ravnanje posameznika je ustavno dopusten le, če je v skladu z načelom sorazmernosti potreben za varstvo pravic drugih. V tem primeru bi po mnenju zakonodajalca knjigovodske listine pri posameznikih služile za sledljivost lesa z namenom, da prepreči oškodovanje naravne dediščine in ohrani zdravo življenjsko okolje ter ekološko sorazmerno izkoriščanje gozda ali pa morda varovanje kakšne druge ustavne pravice ostalih posameznikov, ki pa iz sprejetega zakona niso razvidne. Poseg v takšno posameznikovo ravnanje - prevoz lesnih sortimentov in predvsem višina kazni - je ne samo nesorazmeren temveč tudi nepotreben ter neživljenjski. Namen knjigovodske listine naj bi bila sledljivost, vendar je takšno sledljivost pri prevozu lesa mogoče zagotoviti tudi na drug način. Če posameznik pridobi les od tretje osebe, ki ga daje na trg, je to mogoče sledljivost zagotoviti z računom, ki ga je potrebno hraniti 5 let od izdaje. Takšen administrativen poseg s knjigovodsko listino za prevoz lesa za lastno uporabo nima nikakršne dodane vrednosti za varovanje gozdov ali kakršnekoli druge ustavne pravice ostalih posameznikov, saj v ničemer dodatno ne pripomorejo k varovanju naravne dediščine v širšem pomenu ali pravic drugih posameznikov. Gre tudi za kršitev 2. člena Ustave RS v katerem je vsebovana prepoved čezmernih posegov države, ki izvira iz načela pravne države, saj je

zakonodajalec omejen pri omejevanju pravice splošne svobode ravnanja (tako kot pri drugih človekovih pravicah in svoboščinah) s tem, da mora biti vzpostavljena kvalificirana in racionalna povezava med zakonodajalčevim motivom in namenom, ki ga zasleduje, ter sredstvi in pravno normativnimi rešitvami, ki jih v ta namen uporabi.

Določilo 3. odstavka 77. c člena prav tako pomeni nesorazmeren poseg v 33. člen Ustave RS in sicer iz istega razloga kot je opisano zgoraj za gospodarske subjekte, vendar le da so upravičenci do varstva zasebne lastnine fizične osebe kot posamezniki. Denarne kazni so previsoke ter nesorazmerne z vidika namena, ki se zasleduje. Takšna višina denarnih kazni za posameznika ni ne primerna za doseg željenega cilja, niti nujna, niti sorazmerna s škodo, ki se poskuša preprečiti. Globa od 300 evrov do 2000 evrov zaradi prevoza brez knjigovodske listine, pomeni ponavadi nekajkratno vrednost prevoza lesnih sortimentov, pri čemer obstoj knjigovodske listine ne pomeni nikakršne dodatne vrednosti pri varovanju gozdov in sledljivosti lesa, saj je to mogoče zagotoviti bodisi z računom (če gre za kupljen les), bodisi z odločbo o poseku, če ne gre za kupljen les in je bil pridobljen v gozdu v lasti posameznika. Takšna administrativna kazen tudi ni primerna, saj ne razlikuje med tistimi, ki lahko tudi brez knjigovodske listine dokažejo zakonit izvor lesa ali pa so ga pridobili v svojem gozdu v skladu z odločbo o sečnji.

Ustavno sodišče RS se je že v odločbi U-I-183/96 opredelilo do tega, da drastične in previsoke kazni brez stvarnega in razumnega razloga pomenijo kršitve načela enakosti pred zakonom. V danem primeru je Ustavno sodišče RS odločalo o odvzemu motornega vozila zaradi uporabe nižje obdavčenega goriva in odločilo, da v primeru, da je teža kazenske sankcije v veliki meri prepuščena naključju, arbitrarna in zato v nasprotju z načelom enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave RS. (15. točka odločbe). Enako velja za denarne kazni v 77. c členu, ki so sicer res določene v razponu, vendar zakon ne določa različnih kriterijev za določitev teže prekrška, ki bi jih poleg stopnje odgovornosti določene v Zakonu o prekrških, moral določiti, da se zagotovi enako obravnavo vseh storilcev tovrstnih prekrškov. Zakon o gozdovih ne določa kriterijev po katerih bi se lahko določala višina kazni v predpisanem razponu in so specifični za prekrške v zvezi s prevozom lesnih sortimentov, če je namen zakonodajalca zagotoviti sledljivost lesnih sortimentov s knjigovodsko listino. Prekrškovni organ lahko povsem arbitrarno določa kazni ne glede na sledeče okoliščine, ki pomenijo večjo ali manjšo ogrožanje zavarovane dobrine, ki se z zakonom ščiti tako, da se kazen lahko določa samo glede na dejstvo neobstoja ustrezne knjigovodske listine ob samem prevozu, neodvisno od: (1) količine in vrste lesnih asortimentov, (2) ali je bil les pridobljen v skladu z veljavno odločbo o poseku, (3) kakšna je sestava tovora lesnih sortimentov oziroma kolikšna je količina asortimentov za katere prevoz se zahteva knjigovodska listina v primerjavi s tistimi za katere se ne zahteva knjigovodska listina - kazen se izreče tudi, če je med sortimenti samo en kos tak, ki bi zahteval prevoz s knjigovodsko listino, (4) ponavljanja kršitve, (5) dejstva, da lahko prevoznik brez knjigovodske listine z drugimi dokumenti dokaže sledljivost količine in vrste lesnih sortimentov v transportu. Takšno pomanjkanje kriterijev pomeni tudi podnormiranost pri določitvi prekrškov in kazni zanje, kar ne pomeni samo ureditev v nasprotju z 2. členom Ustave RS, temveč pripelje tudi do neenakega obravnavanja pred zakonom v nasprotju

z 14. členom Ustave RS, saj se lahko storilce prekrškov za enako težke prekrške oziroma prekrške v enakih okoliščinah obravnava različno z različnimi višinami kazni in so tako prepuščene naključju ter arbitrarnosti prekrškovnega organa.

Iz prakse Ustavnega sodišča RS in ustavnopravne teorije izhaja, da mora biti vsak poseg zakonodajalca v sfero posameznika ali pravne osebe sorazmeren in stvarno upravičen glede na željeni cilj, tudi če je poseg upravičen in varuje ustavne pravice drugih. Zakonodajalec je prepovedano ravnanje - prevoz brez knjigovodske listine - opredelil kot prekršek in pri tem inkriminiral dejanje, ki samo po sebi ne pomeni nikakršen poseg v pravice drugih, vendar implicira, da je vsak les v prevozu brez knjigovodske listine tudi nezakonito pridobljen, vsaj glede na višino kazni, ki je predpisana v isti višini kot za nezakonito pridobljen les. Prevoz brez knjigovodske listine je prekršek, ki je stvarno manjši kot pa nezakoniti posek lesa, zato tudi ni stvarno upravičenega razloga, da bi bile kazni za en in drug prekršek enake. Poleg tega prevoz brez knjigovodske listine - kot že večkrat izpostavljeno - ne povzroča nobene gospodarske ali ekološke škode, ampak knjigovodska listina "služi" zgolj lažji sledljivosti lesa. V primeru, da prevoznik v času kontrole knjigovodske listine slučajno nima pri sebi, bo prekrškovni organ vseeno na podlagi naknadno dostavljene knjigovodske listine ali drugih dokumentov ali poizvedb lahko ugotovil izvor lesa in v primeru utemeljenega suma lahko naznanil sum kaznivega dejanja. Knjigovodska listina ima funkcijo zgolj poenostavljenega ugotavljanja izvora lesa, zato morajo biti tudi kazni za tovrsten prekršek bistveno manjše kot so za prekršek nezakonitega poseka gozda, ki predstavlja nedvomno večji poseg v okolje in povzročitev gospodarske škode. Temu primerljiv prekršek je v primeru, ko policija zaustavi voznika in ugotovi, da je voznik za vozilo nima pri sebi prometnega dovoljenja (ga je pozabil), kar pa še ne pomeni, da vozilo ni tehnično izpravno ali da je ukradeno. Oboje se da ugotoviti z naknadno dostavo prometnega dovoljenja. Analogno velja za knjigovodsko listino pri prevozu lesa, saj prevoz brez knjigovodske listine še ne pomeni, da je les pridobljen nezakonito in neznanega izvora oziroma da ne bi smel biti v prometu. Denarne kazni v novem 77. c členu pa so glede na vrednost lesa, ki se fizično sploh lahko prevaža takšne, kot če bi bile denarne kazni za vožnjo brez prometnega dovoljenja nekajkrat višje (tudi do 40 krat višje) od vrednosti vozila. Analogno bi primerjavo o sorazmerni kazni lahko uporabili tudi za voziško dovoljenje in ugotovili, da so denarne kazni pri prevozu brez knjigovodske listine povsem nesorazmerno visoke in stvarno neupravičene, pri tem pa je potrebno imeti tudi v mislih, da prometno dovoljenje in predvsem voziško dovoljenje varujeta ustavno gledano bistveno bolj pomembno vrednoto - človeško življenje, ne pa zgolj naravni vir - gozd. Zato vlagatelji zahteve ponovno poudarjamo, da je določitev takšnih višin kazni, celo brez bistvenih kriterijev za razlikovanje po teži kršitve, povsem nesorazmerna in stvarno neupravičena glede na vrednoto, ki se varuje in glede na cilj, ki se zasleduje, in s tem v očitnem nasprotju z načelom pravne države v 2. členu Ustave RS.

III. Vlagatelji zahteve predlagamo, da Ustavno sodišče RS to zahtevo obravnava absolutno prednostno ter da navedena določila o prekrškovnih določbah razveljavi.

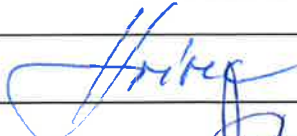
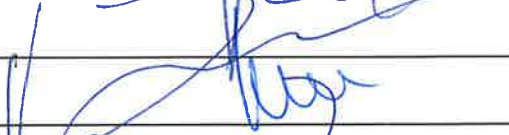
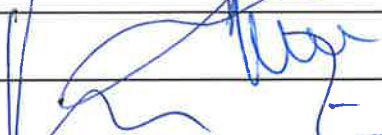
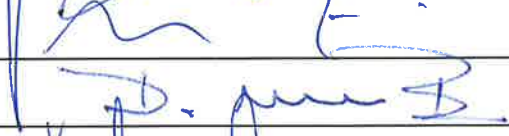
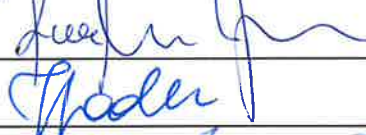
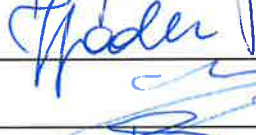
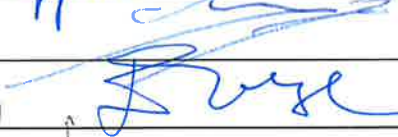
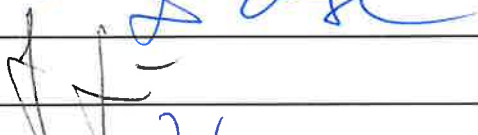
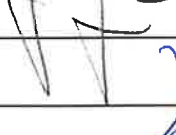
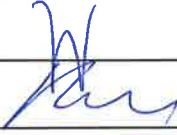
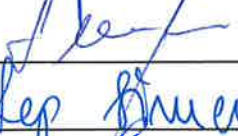
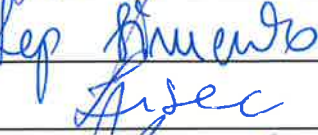
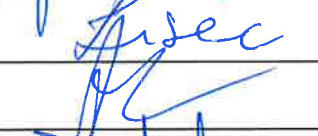
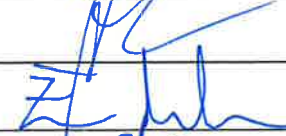
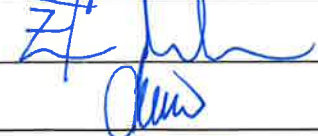
V obrazložitvi so navedena neskladja posameznih prekrškovnih določb z Ustavo RS, ki pomenijo nesorazmerne višine kazni kot je obrazloženo pri posameznih globah, zato predlagamo, da Ustavno sodišče RS razveljavi te določbe.

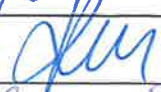
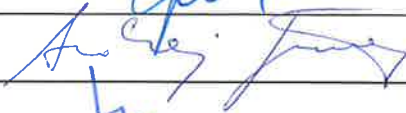
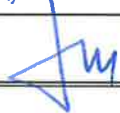
Predlagamo tudi, da Ustavno sodišče RS zahtevo obravnava absolutno prednostno, saj gre za globe, ki se nanašajo na veliko število fizičnih oseb (pri globah v zvezi z knjigovodsko listino celo za gospodarske subjekte) in bodo tem osebah izrečene dokončno in pravnomočno v nesorazmerni višini v primeru daljše obravnave na Ustavnem sodišču RS, saj področni zakoni določajo nesorazmerno visoke kazni in razpone med kaznimi.

Priloge:

- podpisi poslank in poslancev
- pisno poslansko vprašanje Jožeta Tanka z dne 22. januarja 2019 in odgovor Vlade RS
-

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

ŠT.	IME IN PRIIMEK	PODPIS
1.	DANIJEL KRIVEC	
2.	ANJA BAH ŽIBERT	
3.	FRANC BREZNIK	
4.	NADA BRINOVŠEK	
5.	ZVONE ČERNAČ	
6.	BORIS DOBLEKAR	
7.	MAG. KARMEN FURMAN	
8.	JELKA GODEC	
9.	MAG. BRANKO GRIMS	
10.	EVA IRGL	
11.	JANEZ JANŠA	
12.	ALENKA JERAJ	
13.	MAG. DEJAN KALOH	
14.	FRANCI KEPA	
15.	JOŽEF LENART	
16.	SUZANA LEP ŠIMENKO	
17.	TOMAŽ LISEC	
18.	DR. ANŽE LOGAR	
19.	ŽAN MAHNIČ	
20.	BOJAN PODKRAJŠEK	
21.	MAG. MARKO POGAČNIK	

ŠT.	IME IN PRIIMEK	PODPIS
22.	MARIJAN POJBIČ	
23.	FRANC ROSEC	
24.	MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	
25.	JOŽE TANKO	

REPUBLIKA SLOVENIJA

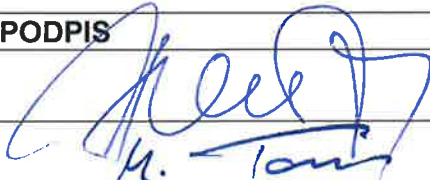
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, f: 01 478 98 65, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

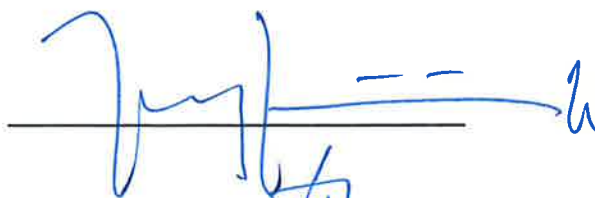

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JOŽEF HORVAT	
Mag. MATEJ TONIN	
ALEKSANDER REBERŠEK	
IVA DIMIC	
JERNEJ VRTOVEC	
BLAŽ PAVLIN	
TADEJA ŠUŠTAR	

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV

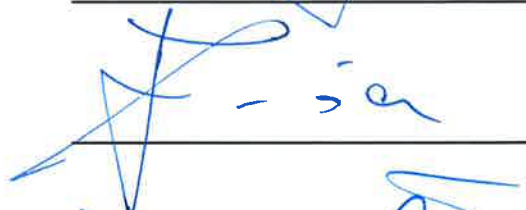
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Zmago Jelinčič Plemeniti', written over a horizontal line.

JANI IVANUŠA

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jani Ivanuša', written over a horizontal line.

LIDIJA IVANUŠA

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lidiya Ivanuša', written over a horizontal line.

DUŠAN ŠIŠKO

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Dušan Šiško', written over a horizontal line.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Datum: 22. januar 2019

mag.
Predsednik Državnega zbora

Dejan

Židan

Zadeva: Pisno poslansko vprašanje

V skladu z 240. in 248. členom Poslovnika Državnega zbora vam posredujem pisno poslansko vprašanje v zvezi s kaznimi na področju vinarstva, ki ga naslavljam na Vlado RS.

S spoštovanjem!

Jože Tanko,
poslanec

V prilogi:

- pisno poslansko vprašanje

VSEBINA PISNEGA POSLANSKEGA VPRAŠANJA

Spoštovani,

v Sloveniji Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da mora vsak pridelovalec, ki obdeluje najmanj 0,1 ha (10 arov) vinograda, vsako leto prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo.

Predpisana kazen za nepriglasitev podatkov v skladu s 56. členom Zakona o vinu lahko znaša od 650 do 15.700 evrov.

Glede na to, da je na površini 10-ih arov v povprečju zasajenih ca. 300 trsov, iz katerih se dobi približno 500-600 litrov vina, katerega tržna cena v povprečju dosega od 1 do 1,5 evra/liter, je kazen nesorazmerno visoka. Še posebej, ker prijava pridelka nima nobene posebne vloge, saj gre samo za potrebe izpolnjevanja »uradniške« evidence. Naj ob tem spomnim, da večji del prodajne cene grozdja, mošta ali vina predstavljajo stroški pridelave in vzdrževanja vinogradov.

Torej mali vinogradnik v najboljšem primeru lahko »zasluži« toliko, da pokrije najnižjo možno kazen, kar pomeni, da so kazni nesorazmerne in popolnoma neprilagojene razmeram na podeželju.

Naj ob tem spomnim, da je v Sloveniji v manj kot desetih letih propadlo 9 tisoč kmetij, da se je posekalo veliko vinogradov, da ima Slovenija negativen saldo, saj izvozimo le 6 milijonov, uvozimo pa kar 14 milijonov litrov vina.

Ker se obdelava kmetijskih površin opušča, ker se zapirajo manjši proizvajalci mesa, vina in drugih pridelkov, potem lahko upravičeno sklepamo, da nimamo prave kmetijske politike in odnosa do malih proizvajalcev, da resorno ministrstvo ne predlaga pravih ukrepov, ki bi bili usmerjeni v ohranjanje slovenskih kmetij, slovenskega podeželja in kulturne krajine, ampak se lastnikom prevladujočih malih kmetij postavljajo predvsem sistemske ovire, zasoljene z neživiljenjskimi in uničujočimi kaznimi. Vse to so ukrepi, ki predvsem mlade odvrčajo od kakršnega koli kmetovanja.

S tako politiko omejitev in visokih kazni za majhne proizvajalce, tudi na področju proizvodnje vina, se načrtno uničuje slovensko podeželje.

Glede na navedeno vas sprašujem:

1. Ali se vam zdijo kazni za male vinogradnike res sorazmerne oz. upravičene?
2. Ali vlada ocenjuje, da zagrožene visoke kazni pozitivno vplivajo na razvoj vinogradništva in ohranjanje vinogradov?
3. Ali nameravate predlagati spremembe za administrativno razbremenitev malih vinogradnikov?
4. Kaj boste naredili za ohranitev slovenskih kmetij, podeželja in kulturne krajine?

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega zbora

Številka: 00104-20/2019/7
Datum: 21. 2. 2019
Zveza: dopis št.: 020-07/19-71/2 z dne 23. 1. 2019

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s kaznimi na področju vinarstva, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 20. redni seji dne 21. 2. 2019.

Stojan Tramte
generalni sekretar

Priloga: 1

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-20/2019/6

Datum: 21. 2. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s kaznimi na področju vinarstva

Vlada Republike Slovenije je dne 23. 1. 2019 prejela pisno poslansko vprašanje Jožeta Tanka, ki se glasi:

Spoštovani,

v Sloveniji Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da mora vsak pridelovalec, ki obdeluje najmanj 0,1 ha (10 arov) vinograda, vsako leto prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Predpisana kazen za nepriglasitev podatkov v skladu s 56. členom Zakona o vinu lahko znaša od 650 do 15.700 evrov.

Glede na to, da je na površini 10-ih arov v povprečju zasajenih ca. 300 trsov, iz katerih se dobi približno 500-600 litrov vina, katerega tržna cena v povprečju dosega od 1 do 1,5 evra/liter, je kazen nesorazmerno visoka. Še posebej, ker prijava pridelka nima nobene posebne vloge, saj gre samo za potrebe izpolnjevanja »uradniške« evidence. Naj ob tem spomnim, da večji del prodajne cene grozdja, mošta ali vina predstavljajo stroški pridelave in vzdrževanja vinogradov. Torej mali vinogradnik v najboljšem primeru lahko »zasluži« toliko, da pokrije najnižjo možno kazen, kar pomeni, da so kazni nesorazmerne in popolnoma neprilagojene razmeram na podeželju.

Naj ob tem spomnim, da je v Sloveniji v manj kot desetih letih propadlo 9 tisoč kmetij, da se je posekalo veliko vinogradov, da ima Slovenija negativen saldo, saj izvozimo le 6 milijonov, uvozimo pa kar 14 milijonov litrov vina.

Ker se obdelava kmetijskih površin opušča, ker se zapirajo manjši proizvajalci mesa, vina in drugih pridelkov, potem lahko upravičeno sklepamo, da nimamo prave kmetijske politike in odnosa do malih proizvajalcev, da resorno ministrstvo ne predlaga pravih ukrepov, ki bi bili usmerjeni v ohranjanje slovenskih kmetij, slovenskega podeželja in kulturne krajine, ampak se lastnikom prevladujočih malih kmetij postavljajo predvsem sistemske ovire, zasoljene z neživiljenjskimi in uničujočimi kaznimi. Vse to so ukrepi, ki predvsem mlade odvrčajo od kakršnega koli kmetovanja.

S tako politiko omejitev in visokih kazni za majhne proizvajalce, tudi na področju proizvodnje vina, se načrtno uničuje slovensko podeželje.

Glede na navedeno vas sprašujem:

- 1. Ali se vam zdijo kazni za male vinogradnike res sorazmerne oz. upravičene?*
- 2. Ali vlada ocenjuje, da zagrožene visoke kazni pozitivno vplivajo na razvoj vinogradništva in ohranjanje vinogradov?*
- 3. Ali nameravate predlagati spremembe za administrativno razbremenitev malih vinogradnikov?*
- 4. Kaj boste naredili za ohranitev slovenskih kmetij, podeželja in kulturne krajine?*

V nadaljevanju vlada podaja odgovore na zastavljena vprašanja:

Členi Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVR, 111/13 in 27/17 – Zkme-1D; v nadaljnjem besedilu: ZVin), ki določajo kazni za prekrške, so bili spremenjeni v postopku obravnave Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZVin-B).

Leta 2013 je Vlada RS pripravila predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu na pobudo pridelovalcev vina z osnovnim ciljem: omejiti nelojalno konkurenco registrirani pridelavi vina. Za doseg tega cilja je omenjeni predlog med drugim tudi poenostavil postopek kaznovanja in zvišal kazni za prekrške.

Predlagane spremembe je pripravila delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vinarjev (organizacije, ki združujejo 16 velikih vinskih kleti, 78 družinskih vinogradniških kmetij ter združenje društev vinogradnikov in vinarjev) in predstavnikov vinarske inšpekcije. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu, ki ga je sprejela Vlada RS in poslala v obravnavo Državnemu zboru RS, je vseboval globe za prekrške, kot jih je določila delovna skupina, ki je kot podlago za določitev višine glob vzela globe iz osnovnega zakona iz leta 2006 za hujše prekrške, za katere so predstavniki pridelovalcev menili, da so absolutno prenizke, da bi lahko kršitelje odvrčale od prekrškov. Z namenom upoštevanja sorazmernosti je delovna skupina tako za osnovo vzela spodnjo višino kazni za hujše prekrške in jo povečala za 3-krat. Iz tako določenih spodnjih višin kazni za hujše prekrške so bile nato oblikovane vse ostale kazni: spodnje meje za druge prekrške kot polovica kazni za hujše prekrške, zgornje meje kazni pa kot 10-kratnik spodnjih. S tem je bila dosežena sorazmernost glede na velikost pridelovalca, obseg kršitve in težo prekrška. Z amandmajem Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje so bile predlagane kazni znižane na polovico in kot take tudi sprejete z ZVin-B.

V primerjavi z zakonom iz leta 2006 so se z uveljavitvijo ZVin-B spodnje višine kazni za večje prekrške povišale na 1,5-kratno vrednost, medtem ko so se zgornje višine kazni za pravne osebe občutno znižale (pri srednje velikih pridelovalcih tudi le na četrtno prejšnje kazni). Zgornje višine kazni so se za fizične osebe sicer precej povišale, vendar je treba upoštevati dejstvo, da so bile pred spremembo izredno nizke (primer: za vinarja, ki pridelal več kot 80.000 litrov vina in stori hujši prekršek, je bila najvišja možna globa le 1.252 eurov).

V petih letih po uveljavitvi ZVin-B je vinarska inšpekcija zoper male pridelovalce zaradi nepriglasitve podatkov v register pridelovalcev grozdja in vina vodila 116 postopkov po Zakonu o prekrških. Od tega je bilo izrečenih 23 opominov, 85 opozoril in 8 odločb z globo v skupni višini 4.192 evrov (nekateri kazni so se izrekle še po starem zakonu, ker je bil prekršek storjen pred uveljavitvijo ZVin-B).

Kot je razvidno iz podatkov o izrečenih kaznih, se te zaradi nepriglasitve podatkov izrečejo zelo redko, v povprečju le 1,6 na leto. Inšpektor namreč vedno najprej izreče le opomin ali opozorilo, globo pa le izjemoma v primerih večkratnih ponovitev istega prekrška. Zato predpisane kazni delujejo predvsem odvračalno na morebitne kršitelje in s tem pozitivno vplivajo na razvoj vinogradništva in vinarstva v Sloveniji.

Poudariti je treba, da je priglasitev podatkov o pridelavi grozdja in vina obveznost, ki izhaja iz zakonodaje Evropske unije. Zakonodaja Republike Slovenije je v tem delu popolnoma usklajena z zakonodajo Evropske unije, vključuje tudi možnost za poenostavitev prijav pridelovalcev, ki oddajajo pridelek grozdja v kleti. Za ta namen Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da podatke o nakupu pridelka grozdja lahko prijavi klet-kupec v imenu pridelovalca in posledično pridelovalcu grozdja ni treba samemu prijavljati pridelka na upravni enoti.

V poslanskem vprašanju je omenjeno tudi opuščanje vinogradniških površin in s tem povezana ohranitev podeželja in krajine. Ker se z omenjeno težavo srečujejo vinogradniki na več območjih, kjer je pridelava grozdja zelo razdrobljena, je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano lani spomladi imenoval posebno medresorsko delovno skupino, ki celovito obravnava problematiko teh območij. Osnovni namen delovne skupine je priprava programa za ohranitev obdelanosti vinogradniških površin, ki bo vključeval tudi predloge spremembe zakonodaje, ki bodo omogočali ohranitev obdelanosti vinogradniških površin in razvoj razdrobljenih območij. Skupina se je doslej sestala dvakrat, pripravila je nabor težav, s katerimi se srečujejo vinogradniki, trenutno pa je v fazi oblikovanja predlogov rešitev.

Nenazadnje k ohranjanju slovenskih kmetij, podeželja in kulturne krajine veliko pripomorejo tudi ukrepi programa razvoja podeželja in drugi ukrepi kmetijske politike, ki upoštevajo posebne potrebe in specifične probleme posameznih območij.

